

Kritinio mąstymo užduotys

Karmelitų dvasingumo aspektai ir XVII a. menas

1. Užduotis.

„Nesuprantu, kodėl žmonės bijo tobulybės kelio“, – sako šventoji Teresė. Krikščioniškasis tobulumas yra šventumas, tai kiekvienam Kristaus suteikta Dievo įsūnystė ir ją atitinkantis gyvenimas vis didesnėje vienybėje su Jėzumi.

Kristuje gyvasis Dievas padarė save artimą, regimą, girdimą ir palytimą, kad kiekvienas galėtų sėsti iš jo malonės ir tiesos pilnatvės (plg. Jn 1, 14–16). <...> Šventumo, krikščioniškojo gyvenimo pilnatvės esmė – ne nepaprasti darbai, bet susivienijimas su Kristumi, gyvenant jo slėpiniais, persiimant jo nuostatomis, mintimis, elgsena. <...> Mano akimis, švento gyvenimo tikrąjį paprastumą ir didingumą sudaro štai kas: susitikti su Prisikėlusiuoju sekmadienį; palaikyti ryšį su Dievu dienos pradžioje ir pabaigoje; priimant sprendimus vadovautis Dievo mums suteiktais „kelrodžiais“, kurie tėra meilės formos.

Benediktas XVI. Apie šventumą // Bažnyčios žinios, Nr. 9 (369), 2011

Keturiais mąstymo būdais (apibūdinimo, palyginimo, emocijų išreiškimo, sprendimų siūlymo) paanalizuok krikščioniškojo šventumo kelią:

- Papildomuose skaitiniuose perskaityk karmelitų bendruomenės mintis apie šv. Teresės (1515–1582) gyvenimą ir maldą, taip pat trapistų vienuolio, rašytojo Tomo Mertonio mintis apie gyvenimą ir šventumą ir pagalvokite, kuo jos gali būti naudingos kiekvienam tikinčiajam, norinčiam artimiau pažinti Jėzų.

- Savo mintis įrašyk į lentelę.

APIBŪDINK

Kurie krikščioniškojo pasaulio bruožai bendri ir vienuoliškam, ir pasaulietiškam gyvenimui?

IŠREIKŠK EMOCIJAS

Kas įkvepia drąsos ir kas gąsdina, einant krikščioniško tobulumo keliu (baimė, netikrumas, viltis, meilė)?

IŠANALIZUOK			PATEIK PASIŪLYMŲ
Žmogaus savybės	Krikščioniškoji šventumo samprata	Šiuolaikinio žmogaus idealas	Kiekvienas tikintis žmogus pašauktas į šventumą. Kaip būtų galima prie to artėti kasdieniame gyvenime?
Tiki Dievą			
Gerai išsilavinęs			
Turi profesiją			
Vidinis gyvenimas svarbesnis už išorinius pasiekimus			
Daug meldžiasi			
Didžiuojasi savo parašytais tekstais			
Laikosi griežtos dienos tvarkės, nėsivaisto laiko			

IŠANALIZUOK			PATEIK PASIŪLYMŲ
Žmogaus savybės	Krikščioniškoji šventumo samprata	Šiuolaikinio žmogaus idealas	Kiekvienas tikintis žmogus pašauktas į šventumą. Kaip būtų galima prie to artėti kasdieniame gyvenime?
Ugdo savo individualumą			
Ugdo ryšio su kitais unikalumą			
Rūpinasi kitais, pamiršta save			
Daug sportuoja, tobulina savo kūno galias			
Nori paskleisti savo mintis kuo platesnei auditorijai			
<p>Pakomentuok, kaip atskiri požymiai, nors ir atitinkantys abi sampratas, atspindi skirtingus krikščionio ir sėkmės lydimo netikinčio pasauliečio siekius:</p>			

2. Užduotis.

Pagalvok, kokios patirtys tavo gyvenime geriausios. Turbūt daugeliui tai būtų draugystė, bendravimas, žaidimas. Asmenų ryšys – tai džiaugsmo, vidinių jėgų išsiskleidimo, kūrybingumo šaltinis. Mes sąmoningai ar nesąmoningai ieškome savo gyvenime tokio ryšio.

Vidinė krikščionio malda taip pat yra ryšio puoselėjimas. Maldos kelias – tai nuolat besikeičiančio santykio su Viešpačiu etapai, vedantys į kontempliaciją, į paties besimeldžiančio žmogaus ir jo gyvenimo keitimąsi. Visų mūsų vidinės maldos keliai skirtingi, tačiau yra ir bendrų dėsnių. Juos, vartodami įvairius palyginimus, aprašo vienuolių mistikai (krikščionybės istorijoje mistikai – tai asmenys, kurie patiria ypatingą Dievo artumą. Kitiems žmonėms mistikų patirtis ir mokymas dažnai atrodo paslaptingas ir neaiškus). Perskaityk papildomus skaitinius šiai užduočiai.

Savais žodžiais arba vartodamas skaityto teksto citatas parašyk teiginių apie krikščioniškos maldos gyvenimo kryptį, jo keitimąsi – pradžią, pažangą, brandą.

Paanalizuok šv. Teresės maldos kelią, ir, atsakydamas į lentelės klausimus, aprašyk savąjį maldos kelią:

Struktūra (pagal šv. Teresę).

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Kur veda vidinė malda? Ar rezultatas priklauso tik nuo mūsų pastangų?

MALDOS KELIAS

Kodėl krikščionio gyvenime neužtenka bendruomeninių maldų bažnyčioje, bet reikalinga ir asmeninė malda?

Aprašyk savo maldos kelią sugalvotomis metaforomis, jas paaiškink.

3. Užduotis.

Šv. Teresė gyveno tuo metu, kai dailėje formavosi naujas stilius – barokas. Prisimink, ką istorijos ir dailės pamokose sužinojai apie baroko meną. Atkreipk dėmesį į tai, kad barokas – kontrastų menas, aprėpiantis tikrovės suvokimo kraštutinumus – realizmą ir misticizmą, vienodai įkvėptai vaizduojantis prabangos spindesį ir mirties žiaurumą, kūniškumą ir dvasiškumą, žmogaus didybę ir jo laikinumą, mirties neišvengiamybę ir Amžinybės šviesą, žemiškojo pasaulio trapumą (tamsa, stichijos) ir dangiškojo tikrumą (stebuklai, vizijos). Baroko meistrai siekė paveikti žiūrovą emocionaliai, sukurti pribloškiančius savo tikrumu anapusių regėjimus, vykstančius stebuklus arba įtaigiai perteikti šio gyvenimo dramatiškiausius įvykius.

Vienuolijų šventųjų asmenų gyvenimai taip pat domino ano meto kūrėjus. Paanalizuok, kaip baroko mene atsispindėjo vienuolynų skleidžiamas dvasingumas.

- Apžvelk darbų galeriją, išsirink vieną darbą ir jį panagrinėk, užpildydamas prie jo esančius laukelius su klausimais.

PAVEIKSLŲ GALERIJA

Fransiskas de Surbaranas.
Šventasis Serapinas

Žinau (kas vaizduojama, kaip pateikiama):

Noriu sužinoti:

Įspūdis:

Fransiskas de Surbaranas. *Brolio Andreso Salmerono vizija*

Žinau (kas vaizduojama, kaip pateikiama):

Noriu sužinoti:

Įspūdis:

Peteris Paulius Rubensas.
Kryžiaus pakėlimas

Žinau (kas vaizduojama, kaip pateikiama):

Noriu sužinoti:

Įspūdis:

Bartolomėjus Gvidobonas
(Il Prete di Savona). Šv. Teresės vizija

Žinau (kas vaizduojama, kaip pateikiama):

Noriu sužinoti:

Įspūdis:

Rembrantas. *Samsono apakinimas*

Žinau (kas vaizduojama, kaip pateikiama):

Noriu sužinoti:

Išpūdis:

Peteris Paulius Rubensas. Švč. Mergelės Marijos karūnavimas

Žinau (kas vaizduojama, kaip pateikiama):

Noriu sužinoti:

Įspūdis:

- Galerijoje išskirk grupę darbų, kuriuos įkvėpti galėjo vienuolių gyvenimas. Atrinktų darbų pavadinimus sukelk į kairiąją lentelės skiltį.
- Dešinėje skiltyje įrašyk savo pastebėjimus, pamąstymus ir padaryk išvadas.

Darbų pavadinimai

Kurie šventųjų gyvenimo epizodai labiausiai domino baroko menininkus? Kaip manai, kodėl?